

Beszámoló a Regional Studies Association karrierjük elején járó kutatóknak szervezett konferenciájáról

Report on the Early career conference of the Regional Studies Association

ELEKES ZOLTÁN

ELEKES Zoltán: PhD-hallgató, Szegedi Tudományegyetem Közgazdaságtani Doktori Iskola; elekes.zoltan@eco.u-szeged.hu

Zoltán ELEKES: PhD student, Doctoral School of Economics, University of Szeged; elekes.zoltan@eco.u-szeged.hu

A *Regional Studies Association* (RSA) 2013. november 1-jén rendezte a karrierjük elején álló kutatók számára szóló konferenciáját Manchesterben. Az esemény fókuszba a regionális tudomány jövője volt. A konferencia rövidsége ellenére 56 résztvevő nyolc szekcióban tartott előadásokat. E szekciók többek között az innováció és tudás, az evolúciós gazdaságföldrajz, a klímaváltozás és fenntarthatóság, a regionális gazdaságfejlesztés, a várostervezés és területi kormányzás kérdéseire fókuszáltak. Három plenáris előadás és egy panelbeszélgetés jelenítette meg a tapasztalt kutatók meglátásait a regionális tudományi diskurzusok jövőjéről.

Jürgen Essletzbichler (University College London) plenáris előadásában az evolúciós gazdaságföldrajz aktuális helyzetével és jövőbeli lehetőségeivel foglalkozott. Az innovációs rendszerek irodalmában már széles körben alkalmazott evolúciós közgazdaságtani gondolatok térbeli adaptációját jelentő evolúciós gazdaságföldrajz a regionális tudomány újonnan formálódó területe. Essletzbichler szerint a hagyományos evolúciós gondolatok közül az újdonsággenerálás és a variáció néhány aspektusának jobb megértése a leggyakoribb kutatási cél az irodalomban, míg a szelekció vagy az öröklődés mechanizmusai kevésbé feltártak. Véleménye szerint az evolúciós gazdaságföldrajzi diskurzushoz tartozó kutatásokban a vállalat – részint az utrechti iskola nyomán – az egyik leggyakoribb elemzési egység, ez azonban nem következik szükségképpen az evolúciós közgazdaságtan elméletéből. Kiemelte, hogy a jelenlegi kutatásokban kevésbé kutatott az intézmények szerepének vizsgálata. Emellett a jellemző kutatási fókusz a régió belüli evolúció, míg a régiók evolúciója jóval kevésbé hangsúlyos. Végül hozzátette, hogy az evolúciós gazdaságföldrajzi keretben vizsgált folyamatok társadalmi közegbe ágyazottak, a normatív jellegű kérdésfeltevések

mégsem jellemzőek, noha ennek az elmélet teret engedne. A jövőbeli kihívások között említette a többféle módszertan párhuzamos használatának mainál szélesebb körű jelenlétét, valamint kiemelte, hogy a kapcsolódó kutatások kezdenek távolodni a politikai szempontok szerint konstruált régiós keretektől. A csomóponti régió szemléletének erősödése szerint hozzájárulhat a régiók evolúciójára fókuszáló tudományos diskurzus bővüléséhez.

Nicholas Phelps (University College London) előadásában visszatekintett a regionális tudományi irodalom hagyományaira, és ebből az alapállásból fogalmazta meg a jelenre vonatkozó észrevételeit. Szerinte az elmúlt évek diskurzusából világosan látszik, hogy az egyes vizsgálati problémáknál a régió nem egyszerű aggregációja az alacsonyabb szintű jelenségeknek, hiszen esetenként a régiók átfedés- és hézagmentesen illeszkedő területi hierarchiái nem adnak megfelelő keretet a regionális folyamatok vizsgálatához. Második észrevétele a módszertani hagyományokra vonatkozott. Szerinte a regionális tudományt erőteljes empirikus orientáció jellemzi, a domináns módszertan kvantitatív jellegű. Kiemelte, hogy e tudományterület profitálhatna az esettanulmányos módszertan mainál szélesebb körű alkalmazásából. Aggodalmát fejezte ki a regionális tudományban megjelenő „metaelméletekkel” kapcsolatban. Véleménye szerint a globális termelési hálózatok vagy a neoliberalizmus elméletei túl átfogóak, a világ komplexitását nem lehet egyetlen elméletbe sűríteni. Végül kiemelte, hogy a regionális tudományi elméletalkotás nehézsége éppen a tér és területiség problémáiból adódik. Felvetette a többféle tudományterület és módszertan jelenleginél kiterjedtebb kombinálását, ami a regionális tudománytól hagyományosan nem idegen gondolat.

Plenáris előadásában Martin Jones (Aberystwyth University) a regionális tudomány múltjának áttekintésével kapcsolódott a regionális tudomány jövőjének központi témájához. Néhány példával illusztrált összefoglalójában azt hangsúlyozta, hogy a regionális tudomány ciklikus viták sorozata, ahol az egyes fordulatok reakciók egy azt megelőző fordulatra. Egyetértett Nicholas Phelps-szel abban, hogy a regionális tudomány jövőjével kapcsolatban érdemes lehet visszatekinteni a múltba. A mai kihívásokat elemezve felhívta a figyelmet a terület, a hely, a lépték és a hálózatok közti szoros összefüggésre. A legmarkánsabb viták az ellenálló képességről, a megszorításokról és az akadémiai szféra változó szerepéről folynak. Végül kiemelte a többféle kutatási módszer alkalmazásának fontosságát, ezen belül az esettanulmányos módszertan elterjedtebb használatát és a több tartalommal bíró kvalitatív kutatások terjedését. Megemlítette az *open access* és *open data* típusú nyílt kezdeményezéseket. Bizonytalan volt abban, hogy vajon ezek nyomán a (regionális) tudomány módszertani forradalom előtt áll-e.

A plenáris előadások alapján a regionális tudomány jövőjével kapcsolatban több javaslat körvonalazódott. Egyrészt a haladás érdekében célszerű időről időre visszatekinteni a regionális tudomány múltjára, hagyományos diskurzusaira. Másrészt érdemes a mainál szélesebb körű módszertani eszköztárra tá-

maszkodni, olykor teret engedni a kvalitatív megközelítéseknek. Mindhárom plenáris előadásban megjelent például az esettanulmányos módszertan, amely a jelenlegi diskurzusokhoz érdemi módon képes hozzájárulni. Hasonló, a regionális tudomány isardi hagyományaitól nem idegen üzenet a többféle diszciplína együttműködésében rejlő lehetőségek jobb kihasználása. Végül megjelent a hozzászólásokban a tér és térbeliség (továbbra is) központi szerepe a regionális tudományi érvelésekben.

Az open access jelenségre reagálva a RSA 2014-től elindítja saját, hasonló elven működő folyóiratát, a *Regional Studies, Regional Science*-et. A társaság idei európai konferenciáját június 15. és 18. között rendezik a törökországi İzmirben. Ezen a korábbi évekhez hasonlóan kifejezetten a pályájuk elején járó hallgatóknak és kutatóknak is lesz részrendezvény. A *Students & Early Careers' Social Event Series* a hagyományos kapcsolatteremtő funkción kívül teret ad a karrierjük elején járókat érdeklő, szakmai képességeik fejlesztését célzó workshopnak is. Korábban hasonló workshopok fókuszáltak a konferencia-előadások, vagy a peer-review rendszerben történő publikálás kérdéseire.